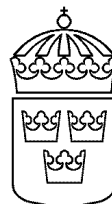

Lagutskottets yttrande

1995/96:LU2y

EU:s regeringskonferens 1996

1995/96
LU2y

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har den 30 januari 1996 beslutat att bereda samtliga utskott utom utbildnings- och bostadsutskotten tillfälle att senast den 15 februari 1996 avge yttrande över regeringens skrivelse 1995/96:30, EU:s regeringskonferens 1996, jämte motioner i de delar som har samband med resp. utskotts beredningsområde.

I skrivelsen lämnar regeringen i enlighet med riksdagens begäran våren 1995 (bet. 1994/95:KU43, rskr. 387) en redogörelse för förberedelsearbetet inför EU:s regeringskonferens år 1996 samt för vissa principiella ställningstaganden i de frågor som konferensen kan komma att behandla. Uppgiften för regeringskonferensen är att se över de fördrag som ligger till grund för EU, bl.a. Romfördraget och Maastrichtfördraget. Översynen skall göras i ljuset av unionens mål.

Lagutskottets beredningsområde berörs i första hand av skrivelsens avsnitt 7.4, Konsumenternas intressen. Med anledning av skrivelsen har sammanlagt 13 motioner väckts. Utskottets beredningsområde berörs helt eller delvis i motionerna U19 yrkande 6 av Lars Leijonborg m.fl. (fp), U22 yrkande 35 av Gudrun Schyman m.fl. (v), U23 av Carl Bildt m.fl. (m), U25 yrkandena 8 och 11 av Olof Johansson m.fl. (c) samt U29 yrkandena 22 och 23 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp).

Lagutskottet, som har beslutat avge yttrande i ärendet, får anföra följande.

Medlemskapet i EU innebär att Sverige är en del av en gemensam marknad med fri rörlighet över gränserna för människor, tjänster, varor och kapital. Den gemensamma eller inre marknaden medför förutsättningar för ett större utbud av varor och tjänster. Genom den inre marknaden har svenska företag och konsumenter fått tillgång till en hemmamarknad som omfattar 370 miljoner invånare. Den gemensamma marknaden ger förutsättningar för ökad handel över gränserna och därmed också för en skärpt konkurrens mellan företagen som i sin tur på sikt bör leda till ett billigare och mer varierat utbud till konsumenternas nytta. En mer gränsöverskridande handel ställer emellertid krav på en i viss mån förändrad konsumentpolitik.

Inom EU har konsumentpolitiken på gemenskapsnivå inte samma bredd, djup och tradition som den i Sverige. Efter en ganska trög start i mitten av 1970-talet har dock takten i det konsumentpolitiska arbetet ökat. EG:s första

konsumtpolitiska program, som antogs år 1975, slog fast vissa grundläggande rättigheter för konsumenterna, bl.a. skyddet för hälsa och säkerhet, skyddet av ekonomiska intressen samt rätten till reklamation och skadestånd. Detta första program gav få synliga resultat, men utgjorde startskottet för ett omfattande utredningsarbete. Konsumenternas rättigheter fördes sedan vidare till ett andra konsumentpolitiskt program, som antogs år 1981. Först i mitten av 1980-talet kom dock utvecklingen av konsumentskyddet att ta fart. År 1985 kom en s.k. vitbok med en lista över de åtgärder som skulle vidtas inför förverkligandet av den inre marknaden den 1 januari 1993. Av särskilt stor vikt för konsumentpolitiken blev den nya harmoniseringsmetoden, benämnd New Approach. Metoden innebar att arbetet med produktsäkerhet kunde förenklas. Medan EG formulerade de väsentligaste produktsäkerhetskraven överlämnades utformningen av detaljregler till de europeiska standardiseringsorganen CEN, Cenelec m.fl.

Genom enhetsakten beslutades år 1985 ett tillägg till Romfördraget. I en ny artikel, 100a, slogs då uttryckligen fast att EG-kommissionens förslag i fråga om hälsa, säkerhet, miljö och konsumentfrågor skall utgå från en hög skyddsnivå. År 1990 antogs det första treårsprogrammet som omfattade åren 1990–1992. Genom Maastrichtfördraget om Europeiska unionen infördes en särskild artikel om konsumentskydd i Romfördraget. Enligt artikel 129a skall gemenskapen medverka till att konsumentskyddet uppnår en hög nivå. Åtgärder skall vidtas som stöder och kompletterar den politik som medlemsländerna bedriver för att skydda konsumenternas hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen samt för att ge konsumenterna fullgod information. Det slås vidare fast att de åtgärder som EU vidtar inte skall hindra något medlemsland att behålla eller införa strängare skyddsåtgärder, förutsatt att dessa är i överensstämmelse med fördraget och att EG-kommissionen informeras om dem. År 1993 antog kommissionen sitt andra konsumentpolitiska program, som omfattar åren 1993–1995. Av programmet framgår kommissionens prioriteringar, nämligen konsumentinformation, förbättrat samråd med EU:s konsumentråd, tillgång till domstolsprövning samt finansiella tjänster. I programmet pekas också på att det finns ett nära samband mellan konsumentpolitik och miljöpolitik. I november 1995 presenterade kommissionen sitt program för konsumentskydd för perioden 1996–1998. Bland de områden som särskilt berörs i det nya programmet kan nämnas konsumentutbildning och konsumentinformation, finansiella tjänster, livsmedelskontroll, miljöhänsyn och konsumentinflytande. Kommissionen har i sitt arbetsprogram för år 1996 förklarat sig komma att ägna särskild uppmärksamhet åt området för finansiella tjänster. Konsumentdimensionen kommer aktivt att integreras i de övriga gemensamma politikområdena. Kommissionen kommer vidare enligt arbetsprogrammet att särskilt beakta konsumenternas intresse vid liberaliseringen av de grundläggande tjänsterna till allmän nytta.

I den nu aktuella skrivelsen avsnitt 7.4 anför regeringen att ett medlemskap i EU huvudsakligen bör ha positiva konsekvenser för konsumenterna. När handeln blir gränsöverskridande finns dock risker för konsumenterna när det gäller produktsäkerhet, avtalsvillkor, möjligheter att lösa tvister m.m. Utan

en väl fungerande europeisk konsumentpolitik och ett högt utvecklat konsumentskydd riskerar konsumenternas förtroende för EU-samarbetet att urholkas. Även om åtgärder har vidtagits inom den europeiska gemenskapen som innebär att konsumenternas ställning har stärkts konstaterar regeringen att frågor som avser den inre marknaden har varit dominerande som grund för åtgärder på områden som rör konsumentintresset. Stärkt konsumentskydd har därför sällan kunnat genomföras om åtgärder inte samtidigt har syftat till att förbättra den inre marknads funktion.

Regeringen anser mot denna bakgrund att den rättsliga grunden för en gemensam europeisk konsumentpolitik behöver förstärkas. Enligt regeringen bör det framgå klarare att det är ett överordnat mål för unionen att främja konsumentintresset. Ett sådant mål måste också antas leda till att marknads funktion förstärks. Vidare bör konsumentintresset på ett klarare sätt integreras vid utformningen av gemenskapspolitik på andra områden än de som har konsumentskyddsfrågor som direkt utgångspunkt. Regeringen anför vidare att det av fördraget klart bör framgå att konsumenterna – utöver att tillförsäkras skydd för hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen samt en god konsumentupplysning – skall ges skydd för sina rättsliga intressen och beredas möjlighet att utöva inflytande. Det bör dessutom vara ett uttryckligt mål för EU:s konsumentpolitik att utveckla sådana produktions- och konsumtionsmönster som minskar påfrestningarna på miljön och bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling.

I motion U23 av Carl Bildt m.fl. (m) anför – såvitt nu är i fråga – att regeringens förslag att konsumentperspektivet skall få en starkare ställning är gott, under förutsättning att begreppet konsumentintresset inte ges en snäv tolkning. EU skall besluta om de konsumentfrågor som måste regleras på europeisk nivå för att inte störa den inre marknads funktion. Att skapa regler som leder till väl fungerande marknader är, enligt motionärernas mening, att stärka konsumenternas ställning. I motionen yrkas tillkännagivande om vad i motionen anförts om inriktningen av Sveriges hållning vid EU:s regeringskonferens 1996.

Lars Leijonborg m.fl. (fp) anför i motion U19 bl.a. att regeringen bör avstå från att driva konsumentpolitik på EU-konferensen och att subsidiaritetsprincipen måste tillämpas mera strikt samt yrkas tillkännagivande om skärpt utformning av denna princip (yrkande 6).

I motion U25 av Olof Johansson m.fl. (c) framhålls behovet av att stärka konsumenternas ställning i fördraget. Motionärerna anför att bl.a. barn och ungdomar är en skyddsvärd grupp konsumenter. Vidare menar motionärerna att artikel 129a i fördraget bör tillföras en bestämmelse om att gemenskapen skall bidra med särskilda insatser som understödjer en ökad miljömedvetenhet hos konsumenterna (yrkande 8).

Utskottet kan inte finna annat än att vad regeringen anför i skrivelsen ligger väl i linje med det av riksdagen i december 1994 beslutade tillkännagivandet i samband med godkännandet av fördraget om Sveriges anslutning till EU (prop. 1994/95:19, bet. UU5, rskr. 63) I sitt yttrande till utrikesutskottet anförde lagutskottet (yttr. 1994/95:LU1y) att ett svenskt EU-medlemskap

innebär att Sverige fullt ut och aktivt kan medverka i och påverka utvecklingen av konsumentpolitiken inom gemenskapen och utformningen av de gemenskapsregler som är av betydelse från konsumentskyddssynpunkt. Att Sverige som EU-medlem bör arbeta för att uppnå Romfördragets viljeinriktning att uppnå en hög konsumentskyddsnivå framstår, anförde utskottet, som odiskutabelt. Enligt utskottets mening tillhör konsumentskyddet ett av de områden som bör prioriteras från svensk sida inom ramen för EU-samarbetet. Inte minst angeläget härvidlag, anförde utskottet, är att åstadkomma högre skyddsnivåer när det gäller produktsäkerhet och produktutformning. En annan viktig fråga är, framhöll utskottet, att förbättra konsumentskyddet vid finansiella tjänster. Vad lagutskottet sålunda anförde gav riksdagen som sin mening regeringen till känna.

Utskottet anser att vad riksdagen sålunda uttalade hösten 1994 bör stå fast. För det fall motionerna U23 och U19 yrkande 6 innebär att riksdagen nu skall göra ett annat ställningstagande bör motionerna i nu behandlade delar avstyrkas.

Vad sedan gäller motion U25 yrkande 8 kan utskottet för sin del inte se annat än att regeringens synsätt och det motionärerna ger uttryck för sammanfaller i allt väsentligt. Av regeringsskrivelsen och motionen framgår att den rättsliga grunden för en gemensam europeisk konsumentpolitik behöver förstärkas och att det klarare bör framgå att det är ett överordnat mål för unionen att främja konsumentintresset. Enligt regeringen och motionärerna bör det också vara ett uttryckligt mål för EU:s konsumentpolitik att utveckla sådana produktions- och konsumtionsmönster som minskar påfrestningarna på miljön och bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling. Av skrivelsen framgår vidare att regeringen har för avsikt att aktivt medverka till förbättrade gemenskapsregler på konsumentskyddsområdet.

Utskottet vill vidare anförda att en arbetsgrupp inom Civildepartementet haft till uppgift att utarbeta en svensk strategi för det fortsatta arbetet med konsumentfrågor inom EU. I en rapport (Ds 1995:32) redovisar arbetsgruppen en rad förslag på området, som bl.a. tar sikte på en förstärkning av artikel 129a. Förslagen innebär att det nuvarande övergripande målet i artikel 129a att uppnå en hög konsumentskyddsnivå kompletteras med ytterligare mål. Konsumenterna bör sålunda, förutom de åtgärder som i dag framgår av artikeln – skydd för hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen och god konsumentupplysning – även tillförsäkras rätt till skydd för rättsliga intressen, tvistlösning, utbildning, inflytande samt utveckling av sådana produktions- och konsumtionsmönster som leder till en hållbar utveckling på miljöområdet. Vidare anser arbetsgruppen att insatser bör göras bl.a. när det gäller utbildning av barn och ungdomar i konsumentfrågor.

Enligt vad utskottet erfarit kommer regeringen i en skrivelse till riksdagen senare i vår att ta upp arbetsgruppens förslag. Riksdagen kommer då att få tillfälle att närmare behandla bl.a. frågan om vilka ändringar i artikel 129a i fördraget som kan anses vara påkallade. Enligt utskottets mening bör riksdagen inte föregripa regeringens ställningstaganden till de mer konkreta förslag som arbetsgruppen lagt fram. Utskottet anser därför att motion U25 yrkande

8 inte nu bör föranleda någon riksdagens vidare åtgärd.

1995/96:LU2y

När det gäller EG-reglerna på konsumentområdet finns en grundläggande skillnad mellan regler som gäller produktsäkerhet och annan produktinformation å ena sidan, och sådana som gäller konsumenternas ekonomiska och rättsliga intressen å andra sidan. Regler om produktsäkerhet har inte bara ett konsumentskyddssyfte. Genom standardiserade produktnormer m.m. främjas också den fria rörligheten av varor. Det innebär att normerna skall tillämpas inom hela gemenskapen och att nationella avvikelser i princip inte tillåts. På livsmedelsområdet tillåts i allmänhet inte heller några nationella avvikelser. När det gäller reglerna som handlar om konsumenternas ekonomiska och rättsliga skydd har de i allmänhet s.k. minimikaraktär. Detta innebär att varje medlemsstat måste säkerställa att konsumenterna får åtnjuta minst det skydd som anges i reglerna. Däremot är det inget som hindrar att en medlemsstat beslutar att utsträcka konsumentskyddet längre.

I flera motioner återfinns yrkanden som kan anses innefatta krav på att inhemska bestämmelser på varuområdet skall tillåtas gå längre än de regler som har fastställts på gemenskapsnivå. I motion U25 av Olof Johansson m.fl. (c) begärs – såvitt nu är i fråga – ett tillkännagivande om minimiregler också för varor och om en förstärkt rätt för medlemsländerna att gå före och införa strängare krav. Som exempel nämner motionärerna att nationell lagstiftning om ursprungsmärkning av livsmedel måste tillåtas och att varje land skall ges rätt att förbjuda import av bestrålade livsmedel (yrkande 11).

Gudrun Schyman m.fl. (v) begär i motion U22 en förstärkning av artikel 100a i syfte att ge medlemsländerna en rätt att ha nationellt hårdare krav (yrkande 35).

I motion U29 av Marianne Samuelsson m.fl. (mp) hemställs om tillkännagivanden om att regeringen skall verka dels för att varje land inom EU skall ges generell rätt att gå före genom att ställa högre miljö- och hälsokrav på livsmedel och andra varor (yrkande 22), dels för en generell rätt för varje enskilt land att ställa krav på produktinformation som går längre än EU:s (yrkande 23).

Med anledning av motionerna vill utskottet som sin principiella ståndpunkt uttala att ett europeiskt samarbete i vilket medlemsstaterna mer allmänt kan välja bort vissa varu- och tjänsterelaterade samarbetsområden inte kan anses ligga i vårt intresse eftersom fördelarna med den inre marknaden då skulle urholkas. I sammanhanget kan erinras om den s.k. Cassis de Dijon-principen. Genom EG-domstolens avgörande som gällde en fransk likör, Cassis de Dijon, har ett helt rättsområde utvecklats som reglerar förutsättningarna för att nationella särregler skall kunna accepteras. Med utgångspunkt i Romfördragets artikel 30 om den fria varurörligheten formulerade domstolen en princip som innebär en skyldighet för varje medlemsland i EU att godta varor som lagligen har tillverkats och marknadsförts i ett annat medlemsland. Domstolen tog även upp reglerna i en annan artikel i Romfördraget, artikel 36, om möjligheten att göra undantag från förbudet mot handelshindrande åtgärder till skydd för bl.a. människors hälsa. Genom utfyllnad av bestämmelsen slog domstolen fast att även andra skäl än de som anges i artikel 36

kan åberopas för att införa ett handelshinder. Sålunda erkändes även hänsynen till bl.a. miljö och arbetsmiljö samt konsumentskydd genom vad som har kommit att betecknas som Cassis de Dijon-principen. Gemensamt för alla undantagskriterier är att de är av icke-ekonomisk natur.

Vidare bör påpekas att EG:s regler inte hindrar att producenterna och handeln frivilligt lämnar information om t.ex. produktionsland, produktionsätt eller upplysningar som underlättar för konsumenterna att göra bra miljöval. Utskottet har i andra sammanhang behandlat detta spörsmål med anledning av motionsyrkanden. Utskottet har därvid anfört att konsumenterna, med ett ökat varuutbud, i högre grad än tidigare kan komma att efterfråga uppgifter av olika slag som rör t.ex. olika produktionsförhållanden. Eftersom en tillfredsställande märkning – i likhet med annan varuinformation som konsumenterna önskar – är ett konkurrensmedel har utskottet utgått från att enskilda företag i olika branscher utnyttjar denna möjlighet (se bl.a. bet. 1993/94:LU22). Den utveckling som utskottet tidigare förutsatt synes nu ha kommit i gång, särskilt när det gäller miljömärkning och ursprungsmärkning på livsmedel. Utskottet anser att en vederhäftig märkning är ett viktigt hjälpmedel för den enskilde konsumenten när det gäller val av produkter, förutsatt att symboler och annan märkning åtnjuter konsumenternas förtroende.

I det ovan nämnda yttrandet till utrikesutskottet hösten 1994 (yttr. 1994/95:LU1y) anförde utskottet att ett svenskt medlemskap i EU inte bör föranleda att Sverige minskar sina ambitioner på livsmedelsområdet. Det är angeläget att vi med utnyttjande av de resurser som står till buds försöker påverka utvecklingen inom EG i riktning mot en högre skyddsnivå som tillgodoser konsumenternas intressen. Särskilt viktigt är därvid, anförde utskottet, att förbättra livsmedelskontrollen samt att höja kvalitets- och hälsokraven. Därutöver framhöll utskottet att det är angeläget att man från svensk sida arbetar för att åstadkomma en tillfredsställande ursprungsmärkning och andra förbättringar av märkningsreglerna. Även insatser syftande till ett förbud mot bestrålning av livsmedel bör ha hög prioritet anförde utskottet. Vad lagutskottet sålunda anförde gavs regeringen till känna (rskr. 63).

Utskottet vill också påminna om att regeringen i budgetpropositionen år 1995 (prop. 1994/95:100, bil. 10, s. 90) framhållit att regeringen aktivt skall verka för att inom EU bl.a. införa en bättre märkning av livsmedel samt öka livsmedlens tjänlighet genom fördjupade kvalitets- och hälsokrav.

Vidare vill utskottet åter erinra om den arbetsgrupp inom Civildepartementet som haft till uppgift att utarbeta en svensk strategi för det fortsatta arbetet med konsumentfrågor inom EU. I arbetsgruppens rapport (Ds 1995:32) anfördes att bl.a. märkningsreglerna och fullständiga innehållsdeklarationer på livsmedel är områden som bör prioriteras. Utskottet utgår från att regeringen i den aviserade skrivelsen om Sveriges konsumentpolitik i EU närmare återkommer till dessa spörsmål.

Mot bakgrund av vad sålunda anförts anser utskottet att motionerna U22 yrkande 35 och U25 yrkande 11 i nu behandlade delar samt U29 yrkandena

22 och 23 inte bör föranleda någon riksdagens vidare åtgärd.

1995/96:LU2y

I motion U23 förordas — såvitt nu är i fråga — att medlemslänternas lagstiftning ytterligare harmoniseras genom gemensamma regler inom t.ex. köprätten. Därigenom skulle företag lättare kunna köpa och sälja i alla medlemsländer utan att behöva skaffa sig speciella kunskaper om den nationella lagstiftningen.

När det gäller bestämmelserna om konsumentköp förväntas enligt uppgift kommissionen att inom kort fatta beslut om ett förslag till direktiv på området.

I övrigt konstaterar utskottet att frågor som rör köplagstiftningen sedan lång tid varit föremål för ett internationellt samarbete utanför EU. För Sveriges del gäller detta inte minst ett omfattande nordiskt samarbete. Det finns också flera internationella konventioner på området, bl.a. FN-konventionen den 11 april 1980 angående avtal om internationella köp av varor, som trädde i kraft den 1 januari 1988 och som Sverige har ratificerat och införlivat med svensk rätt (prop. 1986/87:128, bet. LU31, rskr. 266). Bestämmelserna i FN-konventionen har också påverkat bestämmelserna i den svenska köplagen.

I samband med Sveriges anslutning till EU har överenskommit att vårt land skall tillträda EG-konventionen den 19 juni 1980 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Romkonventionen). Konventionen innehåller regler om vilken lag som skall tillämpas på avtalsförpliktelser när det uppkommer ett val mellan rättsordningarna i olika länder. I en nyligen avgiven promemoria från Justitiedepartementet (Ds 1996:7) finns förslag dels om att Sverige skall tillträda Romkonventionen, dels till en ny lag om tillämplig lag för avtalsförpliktelser.

Något närmare underlag för ett ställningstagande beträffande frågan om det är lämpligt eller möjligt med ytterligare sådana harmoniseringsåtgärder som efterlyses i motion U23 finns för närvarande inte. Utskottet anser därför att motion U23 i nu behandlad del bör avstyrkas.

Stockholm den 13 februari 1996

På lagutskottets vägnar

Agne Hansson

I beslutet har deltagit: Agne Hansson (c), Anita Persson (s), Bengt Kronblad (s), Rolf Dahlberg (m), Carin Lundberg (s), Rune Berglund (s), Henrik S Järrel (m), Bengt Harding Olson (fp), Inger Segelström (s), Tanja Linderborg (v), Sven-Erik Österberg (s), Tomas Högström (m), Yvonne Ruwaida (mp), Birgitta Carlsson (c), Eva Persson Sellin (s), Anders Ygeman (s) och Marietta de Pourbaix-Lundin (m).

1. EU:s konsumentpolitik

Rolf Dahlberg, Henrik S Järrel, Tomas Högström och Marietta de Pourbaix-Lundin (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med ”Utskottet kan” och slutar med ”delar avstyrkas” bort ha följande lydelse:

EU:s gemensamma marknad innebär, enligt utskottets mening, en förbättrad ställning för konsumenterna. Den ökade konkurrensen leder till sänkta priser, höjd varukvalitet och ett mer varierat utbud av varor. Utskottet vill understryka att konsumenternas inflytande primärt sker genom deras agerande på marknaden. Enligt utskottets mening är sålunda regler som leder till väl fungerande marknader det mest angelägna när det gäller att stärka konsumenternas ställning. Mot bakgrund härav bör EU, enligt utskottets uppfattning, endast besluta om sådana konsumentfrågor som måste regleras på europeisk nivå i syfte att upprätthålla den inre marknadens funktion. Målet bör vara att göra handeln enklare för alla parter.

Mot bakgrund av vad sålunda anförts anser utskottet att motion U23 i nu behandlad del bör tillstyrkas. Däremot bör motion U19 yrkande 6 i nu behandlad del inte föranleda någon riksdagens vidare åtgärd.

2. EU:s konsumentpolitik

Bengt Harding Olson (fp) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med ”Utskottet kan” och slutar med ”delar avstyrkas” bort ha följande lydelse:

Till lagutskottets beredningsområde hör konsumentpolitiken. Med anledning av regeringens proposition 1994/95:140, Aktiv konsumentpolitik, behandlade utskottet våren 1995 i betänkandet 1994/95:LU32 frågor som rör konsumentpolitikens mål och inriktning. En svensk konsumentpolitisk strategi saknas dock, och regeringen har för avsikt att återkomma i denna fråga under våren 1996.

Nu ifrågavarande yttrande gäller EU:s regeringskonferens, som pågår 1996–1997. Vid konferensen kommer i första hand frågor som rör EU:s utvidgning när det gäller medlemsantalet, förändringar i gällande unionsfördrag, institutionella problem samt frågor av direkt intresse och betydelse för medborgarna, såsom sysselsättning, miljö, säkerhet och subsidiaritet, att behandlas. En synnerligen sträng prioritering krävs i syfte att uppnå koncentration på de viktigaste frågorna. Konsumentpolitiken är viktig men bör inte prioriteras i detta läge. En fördragsändring kan dock komma att behöva aktualiseras, bl.a. för att undvika att all konsumentpolitik fastläggs inom gemenskapen. Främst gäller detta en skärpning av subsidiaritetsprincipens tillämpning genom en omarbetning av artikel 235.

Det är dock angeläget att det konsumentpolitiska arbetet inom EU går vidare, vilket är möjligt inom ramen för nu gällande fördrag. Ett sådant arbete pågår redan för att uppnå en effektiv gemenskapspolitik på det konsumentpo-

litiska området, där den konsumentpolitiska dimensionen integreras i de övriga gemensamma politikområdena. Utskottet är positivt till en stark konsumentmakt, vilket innebär en konsumentpolitik där konsumenternas intressen tas till vara på fria marknader präglade av en effektiv konkurrens. Försvaret av EU:s inre marknad mot särintressen som vill införa regleringar, utdela subventioner och snedvrider konkurrensen är därför enligt utskottets mening ett starkt konsumentintresse.

Med hänsyn till detta pågående arbete föreligger ett stort behov av en svensk strategi såvitt avser EU:s framtida konsumentpolitiska program. När regeringen återkommer till riksdagen i denna fråga är det rätt tillfälle för utskottet att mer ingående behandla de konsumentpolitiska frågorna i ett EU-perspektiv.

Mot bakgrund av vad sålunda anförts anser utskottet att motion U19 yrkande 6 i nu behandlad del bör tillstyrkas. Däremot bör motion U23 i nu behandlad del inte föranleda någon riksdagens vidare åtgärd.

3. Inhemsk bestämmelser på varuområdet

Agne Hansson och Birgitta Carlsson (båda c) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Med anledning" och slutar med "vidare åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar de synpunkter som förs fram i motion U25 yrkande 11. Sverige bör som medlem i EU ha kvar sina höga ambitioner när det gäller konsumentskyddet. Inte minst gäller detta på livsmedelsområdet. För att konsumenterna skall kunna göra ett medvetet val måste, enligt utskottets uppfattning, nationell lagstiftning om ursprungsmärkning tillåtas inom EU. Enligt utskottets mening är det angeläget att man från svensk sida verkar för detta liksom för att de olika ingredienserna i livsmedel tydligt framgår av förpackningarna. Dessutom anser utskottet, i likhet med vad som anförts i motion U25, att varje enskilt land måste ges rätt att förbjuda import av exempelvis bestrålade livsmedel. Ett tillkännagivande till regeringen om att man bör införa en förstärkt rätt för medlemsländerna att införa strängare krav än de som har fastställts på gemenskapsnivå är därför påkallat.

Vad som sålunda anförts anser utskottet att riksdagen med bifall till motion U25 yrkande 11 i nu behandlad del och med anledning av motionerna U22 yrkande 35 i nu behandlad del samt U29 yrkandena 22 och 23 som sin mening bör ge regeringen till känna.

4. Inhemsk bestämmelser på varuområdet

Tanja Linderborg (v) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med "Med anledning" och slutar med "vidare åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar de synpunkter som förs fram i motion U22 yrkande 35 och anser att EU:s konsumentpolitik står inför samma problem som miljöfrågorna. Detta är en följd av att varuhandeln i dag är överordnad konsumenternas intressen. Såsom påtalas i motion U22 bör man söka åstadkomma en

förstärkning av Romfördragets artikel 100a i syfte att ge medlemsländerna rätt att i konsumentskyddssyfte behålla och införa nationellt hårdare krav än de som fastställs på gemenskapsnivå. EU:s bestämmelser bör således enligt utskottets mening vara inriktade på att sätta konsumentskyddet före den fria rörligheten för varor.

1995/96:LU2y

Vad som sålunda anförts anser utskottet att riksdagen med bifall till motion U22 yrkande 35 i nu behandlad del och med anledning av motionerna U25 yrkande 11 i nu behandlad del samt U29 yrkandena 22 och 23 som sin mening bör ge regeringen till känna.

5. EU:s harmoniseringsåtgärder

Rolf Dahlberg, Henrik S Järrel, Tomas Högström och Marietta de Pourbaix-Lundin (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som börjar med ”Något närmare” och slutar med ”bör avstyrkas” bort ha följande lydelse:

En väl fungerande inre marknad där handel med varor och tjänster kan ske över nationsgränserna skulle, enligt utskottets mening, underlättas väsentligt om vissa lagregler inom det privaträttsliga området gjordes mer enhetliga. Genom en ökad lagharmonisering på t.ex. köprättens område borde betydande förenklingar kunna åstadkommas. Företag skulle härigenom med större enkelhet kunna idka handel i de olika medlemsländerna utan att införskaffa nödvändiga kunskaper om ländernas nationella lagstiftning.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att motion U23 i nu behandlad del bör tillstyrkas.

1995/96:LU2y

Gotab, Stockholm 1996